

Rut - inte bara för villaägare

Omkring en miljon svenskar använder rutavdrag för hushållsnära tjänster. Kostnad: fem miljarder kronor per år. Men bara en bråkdel går till hyresgäster. Här tipsar vi om hur du får del av kakan.

TEXT EVA JACOBSSON ILLUSTRATION ANDRÁS FRIMMEL

Rutavdraget innebär att staten betalar hälften av arbetskostnaden för exempelvis hemstädning och fönsterputs. Vissa ser det som skattefinansierade bidrag till de allra rikaste. Andra ser det som en succé som har skapat tusentals nya, vita jobb.

Klart är i alla fall att avdraget har blivit rejält populärt och används av omkring en miljon svenskar årligen. Men 2018 var bara 157 000 av dem var hyresgäster, visar siffror som SCB har tagit fram för Hem & Hyras räkning.

Det innebär att 6,4 procent av hyresgästerna gjorde rutavdrag. Bland dem som bor i bostadsrätt och villa var rutavdrag mer än dubbelt så vanligt: 14 procent. De drog dessutom av 5 500 kronor i genomsnitt, jämfört med hyresgästernas 3 900 kronor.

En förklaring är att det framför allt är de rikaste som gör stora rutavdrag, enligt SCB:s statistik, och de bor oftast inte i hyresrätt. Du måste också ha en viss inkomst som du betalar skatt på, för att kunna dra av på skatten. Fattigpensionärer, studenter, låginkomsttagare och personer med sjukersättning har vanligen varken avdragsutrymme eller råd att betala halva kostnaden själv.

Men många med genomsnittliga inkomster kan utnyttja rut om de vill. Annika Creutzer, nationalekonom, journalist och privatekonomisk expert, tycker att man ska göra det och inte bara för städning. Även tvätt, it-installationer och flytthjälp kan ge rätt till avdrag. Dessutom:

– Man får faktiskt göra rutavdrag för

tjänster i föräldrars bostad. Många barn bor på annan ort och kan inte hjälpa sina äldre föräldrar som de skulle vilja. Då kanske man kan ge dem en storstädning i present, betala för veckostädning, ledsagning till apotek och läkare eller annat som behövs.

Annika Creutzer tror inte bara det är ekonomi bakom det faktum att få hyresgäster gör rutavdrag.

– En del inser inte att de kan ha rut i hyreslägenheter. Men det gäller i alla hem och även i fritidshus och en stuga man hyr. Jag tror också att bland dem som har lägre in-

komster finns det mer rotade traditioner att man ska ta hand om sin egen skit. Bland höginkomsttagare har det alltid funnits barnflickor och städerskor, så för dem är det inte så konstigt.

Annika Creutzer tycker att äldre med hemtjänst ska kolla vad som är dyrast.

– För äldre med lite högre pension kan det i vissa kommuner vara billigare med rutavdrag än med hemtjänst. Avgiften varierar mellan kommunerna, så det är värt att jämföra.

Å andra sidan har vissa kommuner också en fixartjänst för äldre, någon som hjälper till att byta lampor och gardiner, få igång wifi eller kolla brandvarnaren. Helt gratis. ☺

Annika Creutzer.

FOTO KATE GABOR

Det här får du dra av

- **Passa barn:** Även hämtning/lämning, lätt matlagning och viss läxhjälp
- **It-tjänster:** Hjälp med exempelvis dator, fiber, tv-apparat, router och wifi.
- **Flytt:** Nedpackning, transport och uppackning av bohag, flyttstädning.
- **Omsorg:** hjälp med hygien, påklädning, promenad, läkarbesök, betala räkningar, laga enklare mat, med mera.
- **Städning:** vanlig städning i bostaden, fönsterputs.
- **Tvätt:** tvätta, stryka och laga kläder och andra textilier, sätta upp och ta ned gardiner, med mera.

Så mycket drog vi av 2018

Hyresrätt:
612 000 000 kr
(13 procent)

Bostadsrätt:
1 178 000 000 kr
(24 procent)

Äganderätt:
3 056 000 000 kr
(63 procent)

Långt efter.

31 procent av alla över 18 år bor i hyresrätt, men hyresgästerna stod bara för 13 procent av rutavdragen 2018. Bostadsrättsinnehavare och husägare gjorde dessutom rotavdrag för 9,3 miljarder kronor. Om man räknar in det så stod hyresgästernas rutavdrag för fyra procent av 2018 års skattereduktioner för rot- och rutarbeten.

Så söker du

1. Anlita en firma med F-skatt. Du betalar halva arbetskostnaden och firman ansöker hos Skatteverket för att få resterande pengar.
2. Är du osäker på om du har utrymme för skattereduktionen? Kolla på www.skatteverket.se. Sök på "Räkna ut rutavdrag" och fyll i dina uppgifter, så får du en preliminär bedömning.

3. Vill du försäkra dig om att den som ska arbeta hemma hos dig har rimliga villkor? På www.kommunal.se/kollkollen kan du se om företaget har tecknat kollektivavtal med Kommunalarbetarförbundet.
4. Du kan anlita en privatperson (inte släkting) med A-skatt. Då ska du göra en förenklad arbetsgivardeklaration och betala in arbetsgivaravgift. Den får du tillbaka året därpå.

KRITIKEN
MOT RUT
VÄND!